

VOGELRINGSTATION "DE BEER" WASSENAARSE SLAG

J A A R V E R S L A G 1 9 8 9

De samenstelling van de ringgroep, beheerd Vrs "De Beer", bleef in 1989 ongewijzigd naar de volgende gegevens:

Ringvergunninghouders:

H.F.M. de Beer, Voorschoten
C. van Deursen, Aerdenhout

Vaste assistenten:

P. Haasnoot, Katwijk aan Zee
N. Bronsgeest, Voorschoten
M. Verrips, Voorschoten

De ringvergunningen zijn afgegeven door het Ministerie van Landbouw en Visserij op voordracht van de Nederlandse Ringcentrale te Heteren (voorheen Vogeltrekstation).

De diverse terreinvergunningen staan op naam van H. de Beer en C. van Deursen.

Algemeen

Zoals in het jaarverslag 1988 is vermeld, wordt ernstig gestreefd naar een konsekvente lijn in gebruik van lokaties, mankracht, tijdsbesteding en vangmiddelen. Op die manier kunnen uit de verzamelde gegevens over een lange reeks van jaren waardevolle konsekventies worden getrokken ten behoeve van het wetenschappelijk onderzoek. Deze lijn is ook in het verslagjaar gevolgd, zij het dat t.g.v. de pensionering van de Beer wat meer tijd kan worden besteed aan de Wassenaarse Slag. De lokatie Block van Kuffeler (Flevopolder) wint steeds meer aan waarde, zowel in soorten als in aantallen. In 1988 werden aldaar 807 vogels geringd, in 1989 bij ongeveer gelijke inspanning op dezelfde plaats 1.415. Dit terrein blijkt meer en meer een uitstekend broedgebied voor riet- en struikvogels en een rust- en fouragegebied voor doortrekkende insekteneters.

In het fraaie Panbos (Gemeente Katwijk a/d Rijn) broedden 5 paar torenvalken met succes (totaal 20 pulli) en werd ook een geslaagd broedsel van de groene specht geringd.

Minder goed verging het de hoofdlokatie, de Vinkenbaan aan de Wassenaarse Slag. Door de permanent te hoge waterstand ($\pm 3/4$ meter boven normaal) werd het merendeel van de singels onbereikbaar.

De negatieve gevolgen voor het terrein laten zich als volgt beschrijven:

- * grondige wijziging van de structuur, biotoop en ecologie.
- * afsterven van duindoornpartijen, vlieren en meidoorns.
- * sterke vergrassing van mosterreinen.
- * sterke terugloop van soorten en aantallen broedvogels (zie vergelijkingen 1988-1989).
- * minder geschikt fourage- en rustgebied voor trekvogels (zie vergelijkingen 1988-1989).

Anderzijds kregen nieuwe soorten hun kans:

- * vanuit de vinkenhut konden wij een geslaagd broedseizoen van de dodaars observeren.
- * er werden niet minder dan 4 ijsvogels geringd.
- * nog nimmer werden zoveel watersnippen en waterrallen gevangen.
- * flink aantal broedparen van waterhoen en meerkoet en zelfs van enkele paren kokmeeuwen.
- * vermoedelijk broedgeval van bokje, watersnip, porceleinhoen en waterral.

Een betere waterbeheersing van de lokatie lijkt noodzakelijk. Wij hebben daartoe reeds een dringend verzoek gericht tot de beheerders, waarbij aangetekend, dat wij volledig begrip hebben voor de belangen en de noodzaak van een verantwoorde waterwinning.

De vogels, die op de grond broeden hebben het uiterst moeilijk. Er worden te weinig jongen zelfstandig door de druk van de aantallen eksters, zwarte kraaien en vossen. Dit geldt met name voor veldleeuwerik, graspieper, wulp en Kievit, in mindere mate voor de tapuitensoorten.

De huidige populatie van de veldleeuwerik is geen 10% meer van die van 1975 (45 paren tegen thans 4 paar). Gevreesd moet worden, dat de meest kwetsbare soorten zich niet zullen kunnen handhaven in het duingebied. Om dezelfde redenen vindt geen hervestiging plaats van de soorten, die reeds zijn verdwenen.

Populaties

Veldleeuwerik

In het 3e winterseizoen in successie viel geen sneeuw van betekenis, zodat vluchttrek van deze soort ontbrak. Het is dan ook moeilijk na te gaan of de populatie overal zo slecht is.

Tapuiten

De populatie van deze vogel in de onderzochte zelfde lokaties blijft onveranderd goed. Geinventariseerd werden niet minder dan 56 broedparen. Van 33 paren werden de jongen geringd, in totaal 172 pulli, hetgeen betekent 5,2 per nest (1988 = 4,35 per nest). Meer dan in vorige jaren werden nesten vóór het ringen uitgegraven (vos) of leeggeroofd (ekster), in totaal 8 nesten.

Voor het eerst werd een tapuit gevonden met een open nest in hoge vegetatie in plaats van in een konijnenpijp.

De stand van de roodborsttapuit bleef stabiel (14 broedparen).

Op de terreinkaart van Staatsbosbeheer zijn de territoria ingetekend van tapuit, roodborsttapuit en paapje en deze kaart is gezonden naar S.B.B.

Sijzen / barmsijzen

Er was sprake van een flinke sijzentrek tot ver in het najaar. Na de invasie van grote barmsijzen in 1986 en 1988 werd deze soort in het najaar 1989 helemaal niet waargenomen.

Visdieven

De kolonie bij de Houtribsluizen heeft zich gelukkig merendeels teruggetrokken binnen het afgezette terrein van de stichting "Nieuw Land". Het aantal broedparen is afnemend en waarschijnlijk zal de kolonie, gezien de ongunstige ligging, zich niet kunnen handhaven. Er werd op beperkte schaal geringd, toen de jongen reeds vrij groot waren.

Specificatie geringde vogels

	<u>1986</u>	<u>1987</u>	<u>1988</u>	<u>1989</u>
Nestjongen	1.167 (20%)	608 (18%)	883 (16%)	902 (22%)
Volgroeide vogels	4.588 (80%)	2.781 (82%)	4.539 (84%)	3.229 (78%)
Totaal	5.755	3.389	5.422	4.131
Aantal soorten	84	75	89	78

Onderverdeling naar aantallen en soorten:

	<u>Pulli</u>	<u>Volgroeid</u>	<u>Totaal 1988</u>	<u>Totaal 1987</u>	<u>Duin S.B.B.</u>	<u>R.IJ.P.</u>	<u>Elders</u>
Sperwer		5	5	3	4		1
Torenvalk	20	1	21	5	1		20
Fazant		1	1		1		
Waterral		6	6	3	4	2	
Waterhoen		3	3		3		
Kievit	16	3	19	27	6		13
Bokje		3	3	1	3		
Watersnip		43	43	9	43		
Zwarte ruiter		1	1		1		
Groenpootruiter		1	1		1		
Witgatje		9	9	3	9		
Bosruiter		1	1	1	1		
Oeverloper		1	1		1		
Kokmeeuw	19		19	37	3	16	
Visdief	212		212	385		212	
Houtduif		2	2	1	1	1	
Bosuil	1		1				1
IJsvogel		4	4		4		
Groene Specht	5	6	11	5	6		5
Gr. Bonte Specht		3	3	5	2		1

	<u>Pulli</u>	<u>Volgroeid</u>	<u>Totaal 1988</u>	<u>Totaal 1987</u>	<u>Duin S.B.B.</u>	<u>R.IJ.P.</u>	<u>Elders</u>
Boerenzwaluw	353	15	368	191	9	2	357
Huiszwaluw		5	5		5		
Boompieper		10	10	96	10		
Graspieper	17	21	38	167	34		4
Gele Kwikstaart		2	2		1	1	
Witte Kwikstaart		2	2	7	2		
Winterkoning	5	79	84	78	41	36	7
Heggemus		107	107	183	99	8	
Roodborst		101	101	127	96	3	2
Nachtegaal		17	17	45	15		2
Witgest.Blauwborst		9	9	4	1	8	
Zwarte roodstaart		1	1	1	1		
Gekraagde roodstaart		7	7	17	5	2	
Paapje	17	14	31	36	31		
Roodborsttapuit	36	1	37	54	37		
Tapuit	172	36	208	158	208		
Mereel	5	26	31	60	22	4	5
Kramsvogel		10	10	70	10		
Zanglijster	5	7	12	64	7		5
Koperwiek		4	4	13	4		
Sprinkh.rietzanger		9	9	66	8	1	
Snor		15	15	5		15	
Rietzanger		41	41	15	1	40	
Bosrietzanger		12	12	11	12		
Kleine karekiet		695	695	235		695	
Spotvogel		1	1	1	1		
Braamsluiper		24	24	25	23	1	
Grasmus		93	93	137	91	2	
Tuinfluitter		41	41	39	19	22	
Zwartkop		61	61	143	48	13	
Tjiftjaf		62	62	71	45	16	1
Fitis	13	467	480	954	375	105	
Goudhaantje		53	53	19	51	2	
Vuurgoudhaantje		7	7		6	1	
Bonte Vliegenvanger		2	2	2	2		

Totaal Totaal Duin

	<u>Pulli</u>	<u>Volgroeid</u>	<u>Totaal</u> <u>1988</u>	<u>Totaal</u> <u>1987</u>	<u>Duin</u> <u>S.B.B.</u>	<u>R.IJ.P.</u>	<u>Elders</u>
Baardmannetje		180	180	30		180	
Staartmees		6	6	20	6		
Glanskop		1	1	5	1		
Matkop		3	3	7	2	1	
Zwarte Mees		76	76	26	76		
Pimpelmees		73	73	186	71	1	1
Koolmees		88	88	101	57	9	22
Boomklever		13	13	5			13
Vlaamse Gaai		3	3	4	3		
Ekster	6	2	8	1	8		
Spreeuw		32	32	42	28	3	1
Ringmus		26	26	73	26		
Vink		219	219	239	218		1
Keep		35	35	137	35		
Groenling		18	18	37	18		
Putter		32	32	85	32		
Sijs		192	192	142	165		27
Kneu		18	18	88	18		
Frater		10	10	17	10		
Grote Barmsijs		7	7	484	1		6
Kleine Barmsijs		12	12	29	12		
Rietgors		28	28	30	15	13	
Boomkruiper		5	5	4	5		
TOTAAL	902	3.229	4.131	5.422	2.221	1.415	495

Terugmeldingen

Deze worden onderverdeeld in twee groepen:

Groep I, vogels door Vrs De Beer geringd en van elders teruggemeld.

Groep II, vogels elders geringd en door ons station opnieuw gevangen en gecontroleerd.

Ringer en melder ontvangen beiden de volledige computergegevens van de betreffende vogel van het administratieve centrum, de Nederlandse Ringcentrale te Heteren (Gld).

Gedurende het verslagjaar werd een redelijk aantal binnen- en buitenlandse meldingen ontvangen, waarvan de meest interessanten onderstaand worden vermeld.

GROEP I

3369228	- Kokmeeuw, pull. Afgelezen met telescoop	15-06-1983 08-07-1989	Lelystadhaven Lelystadhaven
3390020	- Kokmeeuw, pull. Gekontr.	17-06-1986 15-05-1989	Houtribsluizen Houtribsluizen
3390287	- Kokmeeuw, pull. Dood door verkeer	03-07-1987 08-04-1989	Houtribsluizen Kornwerderzand
3390223	- Sperwer Dood gevonden	25-01-1989 21-06-1989	Wassenaarse Slag Hornon, Ornskoldsuik Zweden
K684908	- Spreeuw Dood gevonden	20-10-1980 15-12-1987	Wassenaarse Slag Bryne, Time, Rogaland Noorwegen
3390200	- Torenavalk Vergiftigd	12-07-1989 09-08-1989	Katwijk Oude Ade, Z.H.
A919841	- Tuinfluiter Gekontr.	07-08-1987 09-05-1989	Blocq van Kuffeler Oostvaardersdijk
A996497	- Tuinfluiter Gekontr.	26-07-1988 26-06-1989	Blocq van Kuffeler Oostvaardersdijk
F141832	- Witgesterde blauwborst Gekontr.	30-04-1989 13-08-1989	Blocq van Kuffeler Oostvaardersdijk
3369203	- Zwarte specht Gekontr. Gekontr.	16-09-1982 08-10-1988 29-10-1988	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag
F141511	- Grote barsijs Gekontr.	20-11-1988 29-11-1988	Wassenaarse Slag Zele/Heikant Oost-Vlaanderen
F141560	- Grote barsijs Gekontr.	21-11-1988 28-11-1988	Wassenaarse Slag Malle, Antwerpen
K764901	- Grote bonte specht, pull. Gevangen + los	12-07-1989 02-08-1989	Katwijk Rijnsburg
A903726	- Huiszwaluw Gekontr.	09-08-1987 20-05-1989	Wassenaarse Slag De Zille ? H
A741152	- Kleine karekiet Gekontr.	15-07-1989 02-08-1989	Blocq van Kuffeler Berendrecht, Antwerpen
A741166	- Kleine karekiet Gekontr.	15-07-1989 14-08-1989	Blocq van Kuffeler Beders, Henegouwen België

A835767	- Kleine karekiet Gekontr.	29-07-1986 19-08-1989	Blocq van Kuffeler Lede, O. Vlaanderen
F113451	- Kleine karekiet Gekontr.	11-09-1988 15-11-1988	Blocq van Kuffeler Dakhla, Marokko
F149074	- Kleine karekiet Gekontr.	24-08-1989 04-09-1989	Blocq van Kuffeler Hoefen, Oberpfalz, BRD
F182548	- Kleine karekiet Gekontr.	11-08-1989 09-09-1989	Blocq van Kuffeler St.Philbert de Grandlieu Loire- Atlantique, Frankrijk
A741071	- Boerenzwaluw Gekontr.	12-07-1989 01-09-1989	Voorschoten Hoophuizen, Nunspeet
F182563	- Boerenzwaluw Gekontr.	07-08-1989 17-09-1989	Voorschoten Meeslouwerpolder, Vlietland
A872099	- Boompieper 1e kj Dood gevonden	16-08-1987 10-07-1989	Wassenaarse Slag Halsteren N.B.
7004206	- Bosuil pull. Dood gevonden	20-05-1983 15-08-1989	Katwijk aan Zee Wassenaar
L90334	- Fitis volgr. Gekontr.	13-08-1987 27-03-1989	Wassenaarse Slag Kennemerduinen, Haarlem
F114378	- Grote barmsijs Gekontr.	19-11-1988 23-11-1988	Wassenaarse Slag Malle, Antwerpen
F114396	- Grote barmsijs Gekontr.	19-11-1988 26-11-1988	Wassenaarse Slag Aalbeke, W.Vlaanderen
F141548	- Grote barmsijs Gekontr.	20-11-1988 06-12-1988	Wassenaarse Slag Lebbeke, O.Vlaanderen
F141638	- Grote barmsijs Gekontr.	13-12-1988 04-01-1989	Wassenaarse Slag Reeuwijk
F141888	- Grote barmsijs Gekontr.	26-11-1988 02-03-1989	Wassenaarse Slag Tongeren, Gelderland
<u>GROEP II</u>			
6029148	- Ransuil, pulli Dood gevonden	26-06-1983 15-07-1986	Halfweg W.Havengebied, A'dam
B480003	- Rietgors Gekontr.	16-09-1984 04-07-1988	Sparregat, Wassenaar Wassenaarse Slag

A998230	- Sijs Gekontr.	11-10-1988 Kennemerduinen, Haarlem 12-10-1988 Wassenaarse Slag
Bruxelles 2881736	- Sijs Gekontr.	28-10-1988 Herve, Luik, België 06-11-1988 Wassenaarse Slag
F123424	- Tuinfluiter Gekontr.	26-08-1989 A.W.Duinen Zandvoort 29-08-1989 Wassenaarse Slag
B706030	- Vink Gekontr.	03-11-1987 Kennemerduinen, Haarlem 21-11-1988 Wassenaarse Slag
A916422	- Zwarte mees, pull. Gekontr.	14-05-1988 Ommen, Overijssel 30-09-1988 Wassenaarse Slag
A300977	- Kleine karekiet Gekontr.	13-08-1982 Oostvaardersdijk 18-08-1988 Blocq van Kuffeler <i>15-07-1989</i> " "
A494044	- Kleine karekiet Gekontr.	10-07-1982 Oostvaardersdijk 22-07-1988 Blocq van Kuffeler <i>15-07-1989</i>
A558496	- Kleine karekiet Gekontr.	16-08-1985 Oostvaardersdijk 22-07-1989 Blocq van Kuffeler
E59433	- Fitis Gekontr.	31-07-1983 Sparregat Wassenaar 02-08-1988 Wassenaarse Slag
L86407	- Fitis > 1kj Gekontr.	09-08-1987 Kennemerduinen, Haarlem 27-06-1988 Wassenaarse Slag
A164544	- Grote barmsijs Gekontr.	19-11-1988 Mokkebank, Gaaxum 22-11-1988 Wassenaarse Slag
A885392	- Grote barmsijs Gekontr.	19-11-1988 Polder de Verbetering Groningen 20-11-1988 Wassenaarse Slag
F111029	- Grote barmsijs Gekontr.	20-11-1988 Castricum 25-11-1988 Wassenaarse Slag
F126463	- Grote barmsijs Gekontr.	20-11-1988 Tongeren, Gelderland 18-12-1988 Wassenaarse Slag

Onze groep kreeg ook in het verslagjaar weer alle medewerking van de officiële instanties, van de beheerders der terreinen en hun medewerkers, van politie en veldwerkers. Uiteraard ook van kollega's en van de Ringcentrale. Wij blijven daarvoor erg erkentelijk.

Voorschoten, maart 1990

C. van Deursen

H.F.M. de Beer